

## บรรณานุกรม

### กฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

ประมวลกฎหมายอาญา

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560

### กฎหมายต่างประเทศ

Intimate Images and Cyber-Protection Act 2017

California Penal Code

Michigan Penal Code

French Penal Code

### หนังสือ

เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. (2562). *กฎหมายอาญาภาค 1 เล่ม 1* (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ:กรุงสยาม.

\_\_\_\_\_. (2562). *กฎหมายอาญาภาค 1 เล่ม 2* (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ:กรุงสยาม.

คณพล จันทน์หอม. (2565). *คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคความผิด เล่ม 2*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: วิทยุชน.

จิตติ ดิงศภัทย์. (2553). *กฎหมายอาญา ภาค 2 ตอน 2 และภาค 3*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: เนติบัณฑิตยสภา.

ต่อพงศ์ กิตติยานุพงศ์. (2562). *ทฤษฎีสิทธิขั้นพื้นฐาน* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: วิทยุชน.

ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ. (2565). *คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาคความผิดและลหุโทษ* (พิมพ์ครั้งที่ 19). กรุงเทพฯ: วิทยุชน.

\_\_\_\_\_. (2553). *ประมวลกฎหมายอาญา ฉบับอ้างอิง* (พิมพ์ครั้งที่ 25). กรุงเทพฯ: วิทยุชน.

\_\_\_\_\_. (2559). *หลักกฎหมายอาญา ภาคทั่วไป* (พิมพ์ครั้งที่ 14). กรุงเทพฯ: วิทยุชน.

บรรเจิด สิงคะเนติ. (2552). *หลักพื้นฐานเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์* (พิมพ์ครั้งที่ 3) กรุงเทพฯ : วิญญูชน.

\_\_\_\_\_. (2543). *หลักพื้นฐานของสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามรัฐธรรมนูญใหม่*. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.

ปกป้อง ศรีสนิท. (2563). *กฎหมายอาญาขั้นสูง* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : วิญญูชน.

ปราโมทย์ เสริมศีลธรรม. (2564). *หลักเกณฑ์ในการกำหนดโทษทางอาญา ภายใต้โครงการสนับสนุน*  
*สารสนเทศเพื่อการทำงานของสมาชิกรัฐสภา* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.

มุกดา สุขสมาน. (2537). *มนุษย์: ภาวะกายและจิต* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ราชบัณฑิตยสถาน. *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. (2556). กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.

วรเจตน์ ภาคีรัตน์. (2555). *คำสอนว่าด้วยรัฐและหลักกฎหมายมหาชน* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : โครงการตำราและเอกสารประกอบการสอน คณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

\_\_\_\_\_. (2564). *คำสอนว่าด้วยรัฐและหลักกฎหมายมหาชน* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : อ่านกฎหมาย.

สทรัฐ กิติ ศุภการ. (2561). *หลักและคำพิพากษา กฎหมายอาญา* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ : อมรินทร์.

สรานนท์ อินทนนท์. (2563). *การกลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์ (Cyberbullying)* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : มูลนิธิส่งเสริมสื่อเด็กและเยาวชน.

หยุด แสงอุทัย. (2556). *กฎหมายอาญาภาค 2-3* (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ. (2562). *ทฤษฎีอาญา* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : วิญญูชน.

## วารสาร บทความ

เฉลิมรัตน์ สามคุ้มพิมพ์. (2558). สถานการณ์การกลั่นแกล้งบนพื้นที่ไซเบอร์และแนวทางการวัดประเมิน. *วารสารการวัดผลการศึกษา*, 32(92).

พรชนก ดาวประดับ. (2561). รูปแบบและลักษณะการมีส่วนร่วมในการกลั่นแกล้งบนพื้นที่สาธารณะออนไลน์. *วารสารการสื่อสารและการจัดการ นิด้า*, 4(3).

วรรณ คาราพงษ์. (2564). ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการกำกับดูแลการกลั่นแกล้งรังแกทางไซเบอร์ ในกรณีเด็กและเยาวชน. *วารสารบัณฑิตศึกษานิติศาสตร์*, 14(1).

- สุภาวดี เจริญวานิช. (2560). การรังแกกันผ่านพื้นที่ไซเบอร์: ผลกระทบและการป้องกันในวัยรุ่น.  
*วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*, 25(4).
- อริยา คูหา. (2560). กาย จิต : ความสมบูรณ์แห่งชีวิต. *วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์  
และมนุษยศาสตร์*, 30(2).

## วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์

- กมลรัตน์ อินอุดมมา. (2543). *ข้อจำกัดของสหประชาชาติในการให้ความคุ้มครองสิทธิมนุษยชน.*  
วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ภาควิชา  
ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ, คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กุลนิษฐ์ รัตนกุลสกุล. (2559). *การลงโทษในการกระทำผิดหลายกรรมกับการป้องปราม  
อาชญากรรม.* วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมายอาญา, คณะนิติศาสตร์  
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- คุณตม์เชษฐ นพภักย์. (2561). *ปัญหาทางกฎหมายในการปรับใช้กับกรณีการรังแกบุคคลจากสื่อ  
เครือข่ายสังคมออนไลน์.* การค้นคว้าอิสระนิติศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย  
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- กัทราวดี สีทองเสื่อ. (2557). *คุณธรรมทางกฎหมายในกฎหมายอาญา : ศึกษาความผิดฐานรับ  
ของโจร.* วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์, คณะนิติศาสตร์  
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- คนไท ก้วนहीं. (2554). *ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของบุคคลใน  
ระบบกฎหมายไทย.* วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมายมหาชน,  
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จันทิมา เกียรติเสริมขจร. (2543). *ความผิดอาญาฐานยุยงให้ผู้อื่นฆ่าตัวตาย.* วิทยานิพนธ์นิติศาสตร  
มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนน ศิลปรัสมิ. (2560). *เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นกับการคุ้มครองชื่อเสียงของบุคคลอื่น  
ตามแนวคำวินิจฉัยของศาลสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรป.* วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต  
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เชษฐภัทร พรหมชนะ. (2546). *การนำมาตรการอื่นมาใช้บังคับค่าปรับนอกเหนือจากการกักขังแทน  
ค่าปรับ.* วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- ชัยภัทร นิสามณีวงศ์. (2550). *ความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผลในกฎหมายละเมิด*.  
 วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ธนาพงษ์ ทอนฮามแก้ว. (2553). *เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นตามประมวลกฎหมายอาญา  
 มาตรา 112*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณภัทร ภูมิสันติ. (2560). *การตีความแบบขยายความในกฎหมายอาญา*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตร  
 มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐชยา พารุ่ง. (2559). *หลักความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผล : ศึกษาการปรับใช้หลักเหตุ  
 แทรกแซงจากคำพิพากษาของศาล*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์  
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ณัฐพันธุ์ เบ็ญจันทร์. (2561). *ปัญหาทางกฎหมายในการกำหนดความรับผิดชอบทางอาญาของผู้เผยแพร่  
 ภาพส่วนตัวที่ไม่สมควรทางเพศของผู้อื่นโดยไม่ได้รับความยินยอม*. วิทยานิพนธ์  
 นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมายอาญา, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ณัฐรัชต์ สามะ. (2556). *การรับรู้ของเยาวชนต่อการรังแกในพื้นที่ไซเบอร์*. วิทยานิพนธ์ศิลปะศาสตร  
 มหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ธณัสมนต์ จันอรัญ. (2560). *การรับรองและคุ้มครองสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัวของผู้ถูกข่มเหง  
 รังแกบนไซเบอร์*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์, คณะนิติศาสตร์  
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นันทา เพชรดี. (2561). *การกำหนดโทษอาญา: ศึกษาโทษปรับกรณีทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ*.  
 วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมายอาญา, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัย  
 ธรรมศาสตร์.
- เนตรนภา พุทธสุวรรณ. (2550). *การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนยุโรปตามอนุสัญญายุโรปว่าด้วยการ  
 คุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน ค.ศ. 1950*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตร  
 มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปองกมล สุรัตน์. (2561). *การรังแกผ่านโลกไซเบอร์ในมิติสังคมวัฒนธรรม : กรณีศึกษาเยาวชนไทย  
 เจเนอเรชัน Z*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์  
 ประยุกต์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประภาภรณ์ อินทร์มัน. (2563). *ค่าเสียหายสำหรับความเสียหายทางจิตใจ: ศึกษาเปรียบเทียบ  
 ระหว่างประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของประเทศไทย กฎหมายประเทศ*

**สหรัฐอเมริกา และกฎหมายประเทศเยอรมัน.** วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ปริธี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

พินวา แสนใหม่. (2563). **การรังแกทางไซเบอร์ผ่านสื่อออนไลน์ สาเหตุ และแนวทางการจัดการปัญหา.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (นิเทศศาสตร์และนวัตกรรม) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

พิมพ์พลอย รุ่งแสง. (2560). **ผลของกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยาต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่ถูกข่มเหงรังแกทางโลกไซเบอร์.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา, คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รังสฤษฎ์ วิจิตร ไกรสร. (2557). **ความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผลในกฎหมายละเมิด : ศึกษาจากคำพิพากษาฎีกาไทย.** วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วรรณ ดาราพงษ์.(2563). **ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการกักขังดูแลการกลั่นแกล้งรังแกทางไซเบอร์ในกรณีเด็กและเยาวชน.** วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

วันวิสาข์ ไชยพันธ์.(2562). **ความผิดฐานกลั่นแกล้งเด็กบนอินเทอร์เน็ต.** วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ศศิประภา เกษสุพรรณ. (2562). **การกลั่นแกล้งทางอินเทอร์เน็ต : การวัด การจัดกลุ่ม และความแตกต่างระหว่างเพศของนิสิตระดับปริญญาตรี.** วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยวัดผลและสถิติการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

สิริภา คำชาย. (2560). **การกำหนดความผิดอาญา: ศึกษากฎหมายการซื้อขายอวัยวะมนุษย์.** วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อัศวิน อุดทาคำ. (2558). **ขอบเขตเสรีภาพในการแสดงออก: ศึกษากฎหมายการฟ้องร้องหรือการกระทำที่สร้างความเกลียดชังตามแนวคำวินิจฉัยศาลสิทธิมนุษยชนยุโรปและศาลสหรัฐอเมริกา.** วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมายมหาชน , คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

## ฐานข้อมูลออนไลน์

กรมสุขภาพจิต. (2564). **บูลลี่ (Bully) คืออะไร มีกี่ประเภท วิธีที่จะรับมือจากการโดนบูลลี่ .** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.dmh.go.th/news-dmh/view.asp?id=30612>

- \_\_\_\_\_ (2561). *ป้องกันภัยใกล้ตัวจาก Cyber bullying*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.dmh.go.th/news-dmh/view.asp?id=27717>
- \_\_\_\_\_ (2561). *เด็กไทยมีโอกาสเสี่ยงภัย จากออนไลน์ถึง60% ค่าเฉลี่ยทั่วโลกอยู่ที่56%*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.dmh.go.th/news-dmh/view.asp?id=27737>
- ข่าวสด. (2561). *เด็กวัย 12 นำตัวตาย เหตุถูก “ไซเบอร์บูลลี่” ครูเพิกเฉย แคมป์สั่งให้ถอดคนที่แกล้ง*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : [https://www.khaosod.co.th/around-the-world-news/news\\_1244610](https://www.khaosod.co.th/around-the-world-news/news_1244610)
- ณัฐพล ม่วงท่า. (2564). *สรุป 52 Insight สำคัญจาก Thailand Digital Stat 2022 ของ We Are Social*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.everydaymarketing.co/trend-insight/insight-thailand-digital-stat-2022-we-are-social>
- ชเนศ รัตนกุล. (2559). *Cyber Bully เมื่ออินเทอร์เน็ตเปลี่ยนการกลั่นแกล้งให้เจ็บกว่า*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://thematter.co/science-tech/cyber-bully-and-public-humiliation/8225>
- ปกป้อง ศรีสนธิ. (2564). *สิทธิของปวงชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญ : สิทธิที่จะไม่ถูกลงโทษทางอาญา หากไม่มีกฎหมายกำหนดไว้ล่วงหน้า*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: [https://www.the101.world/no-punishment-without-law/#\\_ftn4](https://www.the101.world/no-punishment-without-law/#_ftn4)
- ประชาชาติธุรกิจ. (2563). *Cyberbullying หยุด “วัฒนธรรม” ทำร้ายกัน*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.prachachat.net/columns/news-482792>
- มติชนออนไลน์. (2564). *สาวถูกเพื่อนร่วมงาน โพสต์บูลลี่ เรื่องกลิ่นตัวแรง บานปลายกระทบงานหาทนายช่วยดำเนินคดี*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: [https://www.matichon.co.th/news-monitor/news\\_3043423](https://www.matichon.co.th/news-monitor/news_3043423)
- โรงพยาบาลเพชรเวช. (2563). *Bully ปัญหาสังคมที่ไม่ใช่เพียงการแกล้ง*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: [https://www.petcharavejhospital.com/th/Article/article\\_detail/Social\\_Bullying](https://www.petcharavejhospital.com/th/Article/article_detail/Social_Bullying)
- Cambridge Dictionary. (2022). (Online). Available: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/bully>
- Dictionary.com. (2022). (Online). Available: <https://www.dictionary.com/browse/bully>

- Michael Tutton. (2018). *New cyberbullying law can force removal of intimate images online*. (Online). Available: <https://www.cbc.ca/news/canada/nova-scotia/nova-scotia-new-cyberbullying-law-investigators-1.4736021>
- Oxford Learner's Dictionaries. (2022). (Online). Available: [https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/bully\\_1?q=bully](https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/bully_1?q=bully)
- Sinas Dramis Law Firm. (2022). *New Michigan Cyberbullying Law – Definition, Sentencing, and Resources* (Online). Available: <https://sinasdramis.com/new-michigan-cyberbullying-law/>
- Workpoint Today. (2562). *สรุปข่าวออนไลน์ เจาะปมความเศร้าสะสม สาเหตุ ภู ฮารา เสียชีวิต*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://workpointtoday.com/goohara>
- World Health Organization. (2022). *Health and Well-Being*. (Online). Available: <https://www.who.int/data/gho/data/major-themes/health-and-well-being>